

Мельник О. І.

*Канд. екон. наук, ст. викладач кафедри
фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна,
olya--melnik@yandex.ua*

РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА ЯК ЯВИЩА СУСПІЛЬСТВА ЗНАНЬ

Розглянуто сутність інноваційного підприємництва як специфічного явища суспільства знань, наведено основні фактори його розвитку з метою забезпечення економічного зростання.

Ключові слова: суспільство знань, інновації, інноваційне підприємництво, освіта і наука.

На сучасному етапі розвитку людства суттєво підвищується вагомість теоретичних знань, творчих ідей, комунікативних мереж і діяльності, пов'язаної з обробкою інформації, що в свою чергу, дає поштовх до створення і застосування якісних інновацій. У науковій літературі все частіше оперують поняттями “економіка знань” (економіка, заснована на знаннях, суспільство знань), “інноваційна економіка”, “інформаційна економіка”, “нова економіка” “глобальна мережева економіка” та ін.

Найбільшу увагу дослідники приділяють вивченню їх особливостей, завдань, чинників та основних характерних рис, елементів. Встановлено, що основним ресурсом зростання виробництва і розвитку економіки є діяльність талановитих, креативних людей, які здатні генерувати ідеї, створювати додану вартість за рахунок інтелектуальної діяльності (створювати інновації).

Цей суспільний феномен знайшов своє відображення у терміні “суспільство знань”. Суспільство знань створює, акумулює нові знання, формуючи інтелектуальний капітал, складовою якого є і новації, які в

подальшому матеріалізуються у виробництві, створюючи таким чином інноваційну економіку. При цьому остання перебуває в середині (центрі) суспільства знань, в якій і відбувається предметне застосування новацій та винаходів. Крім того, відбувається процес взаємопроникнення трьох відносно самостійних сфер суспільної діяльності: 1) освіти і навчання; 2) НДДКР та новацій; 3) інформаційно-комунікаційних технологій.

Інновації в економіці пов’язуються насамперед з підприємницькою ініціативою і діяльністю людини як джерела і генератора новацій [1]. Головним суб’єктом інноваційної економіки, який акумулює результати досягнень у сферах освіти і науки, НДДКР та новацій, інформаційно-комунікаційних технологій та інших сфер суспільної діяльності, розвиваючи і перетворюючи їх в інноваційну продукцію, є підприємець-новатор, а визначальною передумовою – його діяльність, яка породжує поняття інноваційного підприємництва.

Якщо раніше новаторство розглядалося лише як функція підприємництва, то згодом інноваційне підприємництво починає досліджуватися як особливий перспективний тип підприємницької діяльності, в якому новаторство охоплює всі сфери діяльності, а підприємець вирізняється інноваційним типом мислення та пошуком нового. Відтак, інноваційне підприємництво – це специфічне явище суспільства знань, пов’язане зі зміною трудового типу підприємця на інтелектуальний, який характеризується підвищеним рівнем освіти, духовності, соціальної відповідальності із домінуванням у системі цінностей забезпечення потреб у самовираженні, соціальної значимості (на противагу лише економічним цілям у минулому).

Визначення підприємництва як революціонізації виробництва шляхом використання винаходів або можливостей для випуску нових чи старих (але новим способом) товарів, знаходження нових джерел сировини, ринків збуту, реорганізації виробництва тощо було зроблено ще Й. Шумпетером [2]. В подальшому інноваційний характер підприємництва було розвинено П. Друкером [3], яким вказувалося, що нововведення – це особливий інструмент

підприємців, засіб, за допомогою якого вони використовують зміни як шанс реалізувати новий вид бізнесу або послуг.

Але лише в суспільстві знань створюється унікальне поєднання умов і факторів, які породжують окремий тип підприємництва – інноваційний – як поведінково-психологічний феномен, що базується на інтелектуальному, емоційному і психологічному розвитку особистості підприємця. Основними факторами його розвитку виступають: система змістовної, інноваційно-орієнтованої освіти; стимулювання творчої розумової праці, науково-дослідної діяльності; розвиток інтелектуального потенціалу; формування сприятливої інноваційної культури; мотиваційні механізми підприємницької діяльності; розвиток інформаційно-комунікаційних технологій.

Отже, інноваційне підприємництво як специфічне явище, породжене суспільством знань, та засіб формування інноваційної економіки, має стати ключовим елементом розвитку соціально-економічних систем, який забезпечує економічне зростання, конкурентоспроможність в умовах глобалізаційних процесів. Для цього необхідне формування сприятливих інституціональних та інфраструктурних умов, які б враховували особливості та ієрархію підсистем інноваційного підприємництва.

Список використаних джерел:

1. Яковенко Л. І. Інноваційний характер економіки знань / Л. І. Яковенко // Вісник Полтавської державної аграрної академії .– 2010. – № 2. – С. 141-145.
2. Шумпетер Й. Теория экономического развития: исследование предпринимательской прибыли, капитала, процента и цикла конъюнктуры / Й. Шумпетер. – М. : Прогресс, 1982. – 455 с.
3. Drucker P. Innovation and entrepreneurship / P. Drucker. – 1993. – P. 293.

O. Melnyk. Development of innovative entrepreneurship as a phenomenon of the knowledge society.

Summary

The essence of innovative entrepreneurship as a specific phenomenon of the knowledge society, the main factors of its development to ensure economic growth

Keywords: knowledge society, innovation, innovative entrepreneurship, education and science.